

CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)

Cofnodion cyfarfod y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Ffordd Llys Nant, Prestatyn ar ddydd Mercher, 18fed Mehefin 2008 am 10.00 a.m.

YN BRESENNOL

Yn cynrychioli Cyngor Sir Ddinbych

Cynghorwyr J.A. Davies, C. Hughes, G.A. Jones ac M.M. Jones

Yn cynrychioli Cyd-Bwyllgor Negodi Athrawon Sir Ddinbych

I. Barros-Curtis, R. Hayward, L. Linaker ac M.B. Lloyd

Yn cynrychioli Enwadau Crefyddol

H. Ellis, R. Elms, B. Wyn Evans, S. Harris, M. Hatch ac M. Ludenbach

Aelodau Cyfetholedig

T. Ap Siôn (dirprwy dros y Parch. Athro L.J. Francis)

HEFYD YN BRESENNOL

Arolygydd/Ymgynghorydd AG (G. Craigen) a Swyddog Gweinyddu (K.E. Jones)

DERBYNIWYD YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB ODDI WRTH

M. Bradshaw, C. Harmsworth, Parch. B.H. Jones (Cadeirydd) ynghyd â'r Cynghorwyr G.C. Evans a J. Yorke

Roedd ymddiheuriadau wedi'u derbyn hefyd oddi wrth Gyfarwyddwr Corfforaethol Interim Dysgu Gydol Oes.

PENODI CADEIRYDD AR GYFER Y CYFARFOD

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cadeirydd, y Parchedig B.H. Jones ac yn absenoldeb Is-Gadeirydd penderfynodd yr aelodau benodi Cadeirydd ar gyfer y cyfarfod. Felly:-

***PENDERFYNWYD** penodi Mrs. M.B. Lloyd yn Gadeirydd ar gyfer y cyfarfod.*

MYFYRDOD TAWEL

Dechreuodd y cyfarfod gydag ychydig funudau o fyfyrddod tawel.

CROESO

Croesawodd y Cadeirydd yr aelodau a'r swyddogion i'r cyfarfod ac estynnwyd croeso arbennig i'r Cynghorwyr J.A. Davies a C. Hughes a oedd yn mynychu eu cyfarfod CYSAG cyntaf. Cymerodd hi'r cyfle hefyd i longyfarch Ms. Mary Ludenbach ar ei phenodiad ffurfiol yn Bennaeth Addysg Grefyddol yn Ysgol Uwchradd Gatholig y Bendigaid Edward Jones yn Y Rhyl. Cyflewyrdd longyfarchiadau hefyd i'r Cynghorydd M.M. Jones ar ei phenodiad yn Aelod Arweiniol y Cabinet dros Wasanaethau Plant.

67 MATERION BRYD

Nid oedd dim materion bryd i'w hystyried gan y pwyllgor.

68 ETHOL IS-GADEIRYDD

Eglurodd y Cadeirydd nad oedd yr Is-Gadeirydd blaenorol, y Cynghorydd G.J. Pickering wedi'i aillethol yn ystod etholiadau cyngor sir mis Mai. Felly roedd angen penodi rhywun yn ei le ar gyfer 2008-09 a gwahoddodd y Cadeirydd enwebiadau gan y cynrychiolwyr o Gynghorwyr. Cynigiodd y Cynghorydd C. Hughes, ac eiliodd y Cynghorydd J.A. Davies fod y Cynghorydd M.M. Jones i'w phenodi'n Is-Gadeirydd CYSAG Sir Ddinbych. Nid oedd unrhyw enwebiadau eraill ac o'i roi i bleidlais:-

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd M.M. Jones yn Is-Gadeirydd CYSAG Sir Ddinbych ar gyfer 2008-09.

Talodd y Cynghorydd M.M. Jones deyrnged i'r gwaith a wnaed gan yr Is-Gadeirydd blaenorol a chytunwyd bod llythyr o ddiolch i'w anfon ato ar ran CYSAG Sir Ddinbych.

69 COFNODION

(a) CYSAG Sir Ddinbych – 4ydd Chwefror 2008

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4ydd Chwefror 2008 (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Materion yn Codi -

Tudalen 5 - Eitem Rhif 4: Canlyniadau Arholiadau 2007 - Cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ei fod wedi cyfarfod â Phennaeth Gwella Ysgolion, Mr Gareth Wyn Jones i drafod meysydd perfformiad gwael mewn AG. Er bod Pennaeth Gwella Ysgolion yn mynd i'r afael â materion perfformiad yn gyffredinol o fewn ysgolion, roedd ffocws y gwaith ymgynghorol yn y flwyddyn academaidd nesaf ar ysgolion uwchradd, yn arbennig Cyfnod Allweddol 4. Felly roeddid wedi gofyn i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ganolbwyntio'i waith yn benodol ar ysgolion uwchradd yn ystod y flwyddyn academaidd nesaf. O ganlyniad byddai llai o amser ar gael i weithio gydag ysgolion cynradd ac i'w cefnogi. Er yn sylweddoli'r angen i ganolbwyntio ar berfformiad disgyblion mewn ysgolion uwchradd, pwysleisiodd yr aelodau na ddylai ysgolion cynradd gael eu hesgeuluso o ganlyniad, yn arbennig o ystyried datblygiad y cyfnod sylfaen a'r cyfnod addasu i ysgolion cynradd. Mynegodd yr aelodau siom hefyd nad oedd yr un cynrychiolydd o'r awdurdod addysg lleol wedi bod yn bresennol yng nghyfarfod heddiw nag yng nghyfarfod diwethaf CYSAG ac roeddynt yn gobeitho y byddai'r awdurdod wedi'i gynrychioli mewn cyfarfodydd yn y dyfodol. Mewn ymateb i gwestiynau a phryderon yr aelodau, cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod diwrnodau HMS wedi'u trefnu ar gyfer y sector ysgolion cynradd a phetai cais penodol am gefnogaeth gan ysgol gynradd yn cael ei dderbyn byddai angen iddo gael sylw.

Mewn perthynas ag ymarferoldeb y cynnig i gael Diwrnod Strategaeth Arholiadau Disgyblion, teimlai Pennaeth Gwella Ysgolion y byddai'n ddigwyddiad buddiol ac roedd yn fodlon cyfrannu'n ariannol petai angen. Roeddid wedi gofyn am adborth ar y cynnig gan ysgolion hefyd ac roedd tua hanner yr holl ysgolion wedi ymateb a bu'r atebion hynny'n gadarnhaol. Y bwriad oedd mynd ar drywydd yr ymatebion a oedd heb eu derbyn yn y man.

PENDERFYNWYD derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod CYSAG a gynhaliwyd ar 4ydd Chwefror 2008 fel rhai cywir.

(b) Cynhadledd Maes Llafur Cytûn (CMLIC) Sir Ddinbych – 4ydd Chwefror 2008

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4ydd Chwefror 2008 (a gylchlythyrwyd yn flaenorol).

Materion yn Codi -

Rhoddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wybod bod y Maes Llafur Cytûn bellach wedi'i argraffu'n ddwyieithog gyda logos y tri awdurdod fel y cytunwyd yn flaenorol. Roedd y newidiadau y cytunwyd arnynt wedi'u mewnosod yn nhu blaen y ddogfen yn yr un patrwm â'r gwreiddiol. Byddai'r Maes Llafur Cytûn yn cael ei anfon i ysgolion Sir Ddinbych yr wythnos honno ynghyd ag arweiniad cynhwysfawr i AG, sy'n cynnwys digonedd o gyngor a chefnogaeth i ysgolion a chanllawiau ar gyfer eu cynlluniau gwaith. Yn anffodus roedd problemau a gafwyd gyda'r broses argraffu a chyfieithu wedi arwain at oedi wrth gylchredeg y fersiwn Gymraeg, a fyddai'n cael ei hanfon tua diwedd yr wythnos

nesaf gobeithio. Byddai copïau o'r ddogfen yn cael eu hanfon at aelodau CYSAG gyda hyn ac roeddynt ar gael i'r aelodau eu hastudio yn dilyn cyfarfod heddiw.

PENDERFYNWYD *derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod CMLIC a gynhaliwyd ar 4ydd Chwefror 2008 fel rhai cywir.*

Yn y fan hon croesawodd y Cadeirydd y Parchedig C. Southerton a'i gydweithiwr, Offeiriad Pabyddol o Bakistan a oedd wedi galw heibio i arsylwi ar ran o'r cyfarfod. Diolchodd y Parchedig Southerton i'r Cyngor am eu croeso cynnes a thalodd deyrnged i waith ei westai wrth ddod â gobaith ac addysg i ardaloedd anghysbell difreintiedig ym Mhakistan.

70 DADANSODDIAD O ADRODDIADAU AROLYGU AR YSGOLION

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) yn dadansoddi canlyniadau'r arolygiadau diweddar ar ddwy ysgol rhwng Rhagfyr 2007 a Chwefror 2008 yn narpariaeth Datblygiad Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol (DYMD), ac Addysg Grefyddol ble oedd yn rhan o'r arolygiad. Roedd arolygiadau wedi'u gwneud yn Ysgol Trefnant ac Ysgol Babanod Bodnant, Prestatyn ac roedd hanes byr y ddwy ysgol wedi'i gynnwys yn yr adroddiad.

Darparodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG grynodedb byr o'r canfyddiadau'n ymwneud â'r ddwy ysgol ar gyfer yr aelodau, gan egluro ac eglurhau materion penodol mewn ymateb i gwestiynau'r aelodau ar hynny. Cadarnhaodd nad oedd Addysg Grefyddol wedi'i harolygu gan Estyn yn y naill ysgol na'r llall o dan y trefniadau arolygu presennol a bod cyfeiriadau at agweddau ar DYMD a Chwestiwn Allweddol 3 wedi'u cynnwys o fewn yr adroddiad. Roedd hi'n ddymunol nodi'r 39 sylw cadarnhaol ar gyfer DYMD rhwng y ddwy ysgol gydag ond 4 sylw negyddol.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *derbyn a nodi'r adroddiad;*
- (b) *bod yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn ysgrifennu at yr ysgolion a arolygwyd yn eu llongyfarch ar y nodweddion da ac yn cynnig gwasanaeth yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG neu swyddogion eraill yr AALI o ran mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion neu faterion allweddol, a*
- (c) *gofyn i'r Awdurdod Addysg Lleol ddsbarthu'r llythyrau uchod.*

71 ADRODDIADAU MONITRO

- (a) **Adroddiad Monitro ac Arolwg Cefnogol ar Gonsortiw Ysgolion Ysgol Uwchradd Glan Clwyd**

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) ynghylch darparu Addysg Grefyddol yng Nghonsortiw Ysgolion Glan Clwyd, a oedd yn cynnwys Ysgol y Llys, Ysgol Twm o'r Nant ac Ysgol Dewi Sant.

Yn dilyn ymweliadau gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG â phob un o'r ysgolion yn ystod tymor y gwanwyn, roedd adroddiad am yr ymweliad a materion a chanlyniadau wedi'i gytuno. Crynhodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG y nodweddion da, y diffygion a'r argymhellion ar gyfer pob ysgol a oedd wedi'u nodi o fewn yr adroddiad a rhoddodd grynodedb cyffredinol o'r consortiw cyfan. Gofynnwyd i'r aelodau nodi y byddai'r ymweliad monitro ar gyfer Ysgol Uwchradd Glan Clwyd yn cael ei wneud gan Ymgynghorydd o Cynnal a byddai adroddiad am yr ymweliad yn cael ei gyflwyno i CYSAG unwaith y byddai wedi'i dderbyn.

Tynnodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG sylw'r aelodau at y sylwadau cyffredinol, a oedd yn amlygu tri datganiad arfer da a rennir ar draws dwy ysgol gydag ond dau faes i'w datblygu yn gyffredin i ddwy ysgol. Roedd tri argymhelliad a oedd yn gyffredin i ddwy ysgol neu fwy, yn cynnwys cynnal yr arfer da presennol. Ni fu hi'n bosibl rhoi barn yn ystod yr ymweliadau ond roedd adroddiadau arolygu diweddar mewn dwy ysgol wedi barnu safonau yn y ddau Gyfnod Allweddol yn Radd 2. Mewn un ysgol barnwyd safonau yn Dda yn yr arolygiad yn 2003 yn y ddau Gyfnod Allweddol ac roedd y cydlynnydd pwnc wedi teimlo bod safonau'n cael eu cynnal.

Cymerodd yr aelodau y cyfle i godi cwestiynau gyda'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ynghylch ei ymweliadau ac eglurodd yntau ei rôl fel 'cyfaill beirniadol' yn asesu proses hunanwerthuso'r ysgolion. Roedd yn falch o roi gwybod nad oedd erioed wedi cael profiad negyddol mewn ysgol yn Sir Ddinbych ac roedd fo'i hun ac ysgolion ill dau'n teimlo bod yr ymweliadau'n gadarnhaol a buddiol. Roedd adroddiadau'n cael eu cytuno gydag ysgolion a hefyd yn cynnwys cyfeiriad at drafodaethau ac at arsylwi gwersi na cheid adroddiad arnynt mewn cyfarfod cyhoeddus oherwydd natur broffesiynol yr wybodaeth dan sylw.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *derbyn a nodi'r adroddiad;*
- (b) *anfon llythyrau i'r ysgolion dan sylw gyda chopi o'r adroddiad llawn fel y'i cyflwynwyd i CYSAG yn eu llongyfarch ar y nodweddion da ac yn cynnig gwasanaeth yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG o ran mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion, a*
- (c) *gofyn i'r Awdurdod Addysg Lleol ddosbarthu'r llythyrau uchod.*

(b) Darparu Addysg Grefyddol: Ysgolion Sy'n Weddill

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) ar sefyllfa AG a chydaddoli mewn ysgolion nad ymwelwyd â hwy fel rhan o'u consortiwm, a oedd yn cynnwys Ysgol Bryn Clwyd, Llandyrnog; Ysgol Trefnant; Ysgol Bro Elwern, Gwyddelwern; Ysgol Pentrecelyn; Ysgol Pant Pastynog; Ysgol Rhewl ac Ysgol Dyffryn Iâl.

Yn dilyn ymweliadau gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd RE â phob un o'r ysgolion yn ystod tymor y gwanwyn, roedd adroddiad am y materion a'r canlyniadau wedi'i gytuno. Crynhodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG y nodweddion da, y meysydd i'w datblygu a'r argymhellion ar gyfer pob ysgol a oedd wedi'u nodi o fewn yr adroddiad a rhoddodd grynodedd cyffredinol o grŵp cyfan yr ysgolion hyn. Tynnwyd sylw'r aelodau at y sylwadau cyffredinol gyda phum nodwedd dda wedi'u rhestru a oedd yn gyffredin i bedair ysgol gyda nodweddion da eraill wedi'u rhestru ar gyfer ysgolion unigol. O ran meysydd i'w datblygu roedd dau wedi'u rhestru ar draws dwy ysgol gyda nifer o feysydd datblygu wedi'u clustnodi ar gyfer ysgolion unigol. Roedd hi'n ddiddorol nodi bod y meysydd unigol i'w datblygu eisoes wedi'u clustnodi gan ysgolion drwy'u proses hunanwerthuso, a gadarnhawyd gan ymweliadau'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG, a oedd yn amlygu bod y broses fonitro yn gweithio'n effeithiol gydag ysgolion hefyd yn gwneud y barnau iawn ar ba gamau oedd eu hangen. Mewn perthynas â safonau roedd un ysgol wedi'i barnu'n Radd 2; roedd tair ysgol wedi'u barnu'n Radd 3 gyda'r ysgolion yn teimlo eu bod yn symud tuag at Radd 2 yn awr; yn yr arolygiad diwethaf roedd un ysgol wedi'i barnu'n foddhaol ac roedd yr ysgol yn hyderus bellach, o ystyried y newidiadau a weithredwyd, y byddai safonau'n cael eu barnu'n Radd 2. Teimlai'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG ei fod wedi'i galonogi gan y gwaith sy'n cael ei wneud yn yr ysgolion hynny.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cadeirydd cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG, ac eithrio'r ddwy Ysgol Gatholig y cyfeirir atynt yn yr adroddiad nesaf ar agenda heddiw, fod ymweliadau monitro holl ysgolion Sir Ddinbych wedi'u cwblhau bellach. Pwysleisiodd y Cynghorydd M.M. Jones y gwaith caled a wnaed gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wrth ymgymryd â'r ymweliadau monitro ysgolion, a oedd wedi bod yn brofiad gwerthfawr a buddiol a holodd ynghylch prosesau monitro mewn AG a chydaddoli mewn ysgolion yn y dyfodol. Cadarnhaodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG y byddai ei ffocws dros y flwyddyn academaidd nesaf ar ysgolion uwchradd. Roedd holl fater monitro yn cael ei ystyried gan Bennaeth Gwella Ysgolion ond at ei gilydd byddai'r prif ffocws ar Gyfnod Allweddol 4 ac ysgolion uwchradd. Teimlai'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG y gall fod yn briodol ystyried dulliau gweithredu gwahanol dros y deuddeng mis nesaf ac awgrymodd y gallai fynd yn ôl at adroddiadau ysgolion unigol ac ysgrifennu at yr ysgolion dan sylw i gael gwybod sut oeddynt yn mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion neu faterion sy'n peri pryder a amlygwyd yn eu hadroddiadau. Os oedd materion yn dal i fod heb gael sylw neu fod meysydd newydd wedi'u clustnodi a oedd ag angen cymorth neu gefnogaeth yna gellid eu trin. Byddai'r dull gweithredu hwn yn sicrhau y byddai gwelliannau ysgolion yn cael eu targedu yn y dyfodol mewn perthynas â'r adroddiadau monitro heb yr angen am ymweliad monitro llawn. Cytunodd yr aelodau ei bod yn bwysig fod peirianwaith newydd ar gyfer targedu gwelliannau ysgolion yn cael ei ddatblygu.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *derbyn a nodi'r adroddiad;*
- (b) *anfon llythyrau i'r ysgolion dan sylw gyda chopi o'r adroddiad llawn fel y'i cyflwynwyd i CYSAG yn eu llongyfarch ar y nodweddion da ac yn cynnig gwasanaeth yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG o ran mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion, a*
- (c) *gofyn i'r Awdurdod Addysg Lleol ddsbarthu'r llythyrau uchod.*

(c) Darparu Addysg Grefyddol: Crynodeb o Ymweliadau Monitro

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) yn crynhoi'r ymweliadau monitro ag ysgolion hyd yn hyn. Atgoffwyd yr aelodau fod CYSAG, fel rhan o'i rôl fonitro, yn derbyn adroddiadau ar ymweliadau ag ysgolion gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG a chrynodeb o'r rheini ar gyfer y consortiwm. Roedd y broses honno wedi bod yn mynd ymlaen er 2004 ac roedd yr adroddiad yn rhoi crynodeb o'r holl ymweliadau monitro hyd yn hyn a oedd yn cynnwys pob ysgol ar wahân i ddwy.

Hysbyswyd yr aelodau yr ymwelwyd â 43 o'r 62 ysgol yn Sir Ddinbych (ac eithrio consortia Ysgolion Uwchradd Catholig y Santes Ffraid a'r Bendigaid Edward Jones) yn ystod y cyfnod Hydref 2004 – Gwanwyn 2008 a dangoswyd y materion cronus a oedd yn codi yn y pedair agwedd a oedd wedi ymddangos yn adroddiadau'r consortiwm fel y'u cyflwynwyd i CYSAG. Tynnwyd sylw CYSAG at y nodweddion da, meysydd i'w datblygu, argymhellion a safonau fel y'u nodwyd o fewn yr adroddiad.

Pwysleisiodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod llawer o nodweddion da wedi'u clustnodi'n gyffredin ar draws nifer fawr o ysgolion gyda llawer wedi'u clustnodi mewn ysgolion unigol a oedd yn dangos bod llawer o waith da yn cael ei wneud o fewn ysgolion. Dim ond un maes i'w ddatblygu, yn ymwneud â gweithdrefnau asesu a chofnodi cyrhaeddiad, oedd wedi'i glustnodi mewn nifer o ysgolion. Serch hynny, nid oedd dim gofyn statudol i gofnodi cyrhaeddiad mewn AG. Roedd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wedi trafod defnydd Deunyddiau Asesu Dewisol gydag ysgolion ac roeddynt mewn defnydd mewn llawer o ysgolion bellach. Roedd meysydd cyffredin eraill i'w datblygu ar draws nifer lai o ysgolion. Roedd hi'n galonogol nodi bod dros hanner yr ysgolion wedi'u hargymell i gynnal yr arfer da mewn AG a/neu gydaddoli. Roedd llawer o argymhellion unigol ar gyfer ysgolion unigol. Ble oedd safonau wedi'u barnu ar draws 31 ysgol roedd y canlyniadau canlynol wedi'u darparu:-

- Gradd 1 – 16% (5 ysgol)
- Gradd 2 – 54% (17 ysgol)
- Gradd 3 – 25% (8 ysgol)
- Gradd 4 – 5% (1 ysgol)

Roedd y safonau'n dangos bod 95% wedi cyrraedd Gradd 3 (nodweddion da yn gorbwyso diffygion) ac uwch. Er yn sylweddoli bod yna faterion i fynd i'r afael â nhw roedd y safonau hefyd yn amlygu'r gwaith da sy'n cael ei wneud mewn ysgolion.

O ran asesu, roeddid wedi trefnu bod cyngor a chefnogaeth ar gael drwy'r Maes Llafur Cytûn a'r bwriad oedd ailgynhyrchu Deunyddiau Asesu Dewisol i sicrhau y gallai ysgolion wneud defnydd ohonynt. Roedd wedi'i awgrymu hefyd y gallai cofnodi cyrhaeddiad gael ei wneud yn ôl y Maes Llafur Cytûn ac roedd cyfeiriad wedi'i gynnwys o fewn y maes llafur newydd y gallai CYSAG ofyn i ysgolion roi adroddiad ar lefelau cyrhaeddiad ar ddiwedd y ddau Gyfnod Allweddol. Hysbyswyd yr aelodau hefyd fod APADGOS wrthi'n cynhyrchu canllawiau ac adnoddau a fyddai'n ddefnyddiol i ysgolion. I alluogi ysgolion i ymgynefino â'r Maes Llafur Cytûn newydd a chanllawiau sydd i ddod awgrymodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fod ceisiadau gan CYSAG am adroddiadau ar lefelau cyrhaeddiad i'w gohirio o flwyddyn. Cytunodd yr aelodau â'r awgrym hwnnw.

Tra oedd yr adroddiad yn cael ei ystyried talodd y Cynghorydd G.A. Jones deyrnged i waith caled yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG a chynigiodd fod llythyr ffurfiol o ddiolch i'w anfon ato ar ran CYSAG. Cynigiodd y Cynghorydd Jones hefyd fod llythyrau llongyfarch i'w hanfon i'r pum ysgol a oedd wedi cyrraedd Gradd 1 yn eu harolygiadau.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *derbyn a nodi'r adroddiad;*
- (b) *anfon llythrau llongyfarch i'r ysgolion hynny sy'n cyrraedd Gradd 1 yn eu harolygiadau, a*
- (c) *anfon llythyr o ddiolch i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG yn cydnabod y gwaith gwerthfawr yr oedd wedi'i wneud.*

72 CYMDEITHAS CYSAGAU CYMRU

(a) Cofnodion y cyfarfod CCYSAGC diwethaf a gynhaliwyd yng Nghaerfyrddin ar 14eg Mawrth 2008

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG gofnodion y cyfarfod CCYSAGC a gynhaliwyd yng Nghaerfyrddin ar 14eg Mawrth 2008 (cylchlythyrwyd yn flaenorol) er gwybodaeth i'r aelodau. Cyfeiriodd at y cyflwyniad a dderbyniwyd oddi wrth Addysg Gristnogol ar y 'Prosiect Mynd i'r Afael â Materion Anodd' a oedd wedi'i rannu â'r aelodau o'r blaen. Atgoffodd y Cadeirydd yr aelodau o'r arfer i'r Cadeirydd, Is-Gadeirydd a chyn-Gadeirydd CYSAG fod yn bresennol fel cynrychiolwyr yng nghyfarfodydd CCYSAGC yn ogystal â'r Ymgynghorydd.

PENDERFYNWYD *derbyn a nodi cofnodion y cyfarfod o CCYSAGC ar 14eg Mawrth 2008.*

(b) Enwebiadau ar gyfer y Pwyllgor Gwaith a diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG fanylion yr enwebiadau ar gyfer y Pwyllgor Gwaith ynghyd â diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) i'r aelodau eu hystyried.

Eglurodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG mai'r cyfarfod nesaf o CCYSAGC oedd y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol pan fyddai enwebiadau i'r Pwyllgor Gwaith yn cael eu hystyried. Gofynnodd am farn yr aelodau ar ethol enwebiadau penodol ac ar awdurdodi cynrychiolwyr CCYSAGC ym mater pleidleisio. Hysbyswyd yr aelodau mai dim ond un enwebiad oedd wedi'i dderbyn ar gyfer Is-Gadeirydd CCYSAGC oddi wrth y Cynghorydd Michael Gray, CYSAG Caerffili. Serch hynny, roedd tri enwebiad ar gyfer dwy swydd ar y Pwyllgor Gwaith. Wrth ystyried yr enwebedigion teimlai'r aelodau fod gan Vicky Thomas beth wmbredd o brofiad profedig ac y byddai Eirian Pierce, fel athrawes weithredol, hefyd yn werthfawr ar y Pwyllgor Gwaith. Felly cynigiwyd ac eiliwyd bod yr enwebedigion Vicky Thomas ac Eirian Pierce i fod yn ddewis Sir Ddinbych i'w hethol i'r Pwyllgor Gwaith.

Rhoddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG adroddiad hefyd ar y diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad o ran cyfansoddiad y Pwyllgor Gwaith ac eglurhad ynglŷn â phobl a wahoddir i gyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith gan y Cadeirydd. Roedd yr aelodau'n fodlon i'r newidiadau cyfansoddiadol gael eu cymeradwyo. Nododd y Cynghorydd G.A. Jones y byddai gan unrhyw aelodau o'r CYSAG yr oedd eu Cyngor neu AALI yn croesawu'r cyfarfod yr hawl, mewn cyfarfod o'r Gymdeithas, i fynychu'r cyfarfod fel sylwedyddion. Teimlai'r Cynghorydd Jones gan fod aelodau CYSAG ond yn cael y cyfle i fynychu cyfarfod bob chwe blynedd (pan oedd awdurdodau'n croesawu cyfarfod) y gallai gwahoddiad gael ei estyn hefyd i aelodau CYSAG ei awdurdodau cyfagos. Wedi trafodaeth bellach cytunwyd bod cynrychiolwyr CYSAG Sir Ddinbych i godi'r awgrym hwn yn y modd mwyaf priodol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *awdurdodi cynrychiolwyr CYSAG i CCYSAGC i bleidleisio dros ethol Vicky Thomas ac Eirian Pierce i'r Pwyllgor Gwaith;*
- (b) *cefnogi'r diwygiadau arfaethedig i Gyfansoddiad CCYSAGC, a*
- (c) *gofyn i gynrychiolwyr CYSAG godi, yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol, fater gwahodd aelodau CYSAG awdurdodau cyfagos sy'n croesawu cyfarfodydd CCYSAGC i fod yn bresennol.*

(c) Llythyrau a dderbyniwyd oddi wrth y Gymdeithas

Cyflwynodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG llythyrau a dderbyniwyd oddi wrth y Gymdeithas ynghylch presenoldeb mewn cyfarfodydd ac wrth wneud cysylltiadau gyda Rhwydweithiau Dysgu 14 - 19 (copïau'n amgaaëdig).

Rhoddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG wybod, er bod Sir Ddinbych bob amser â chynrychiolaeth dda mewn cyfarfodydd CCYSAGC, na ellid dweud yr un peth am awdurdodau eraill ac roedd presenoldeb gwael wedi'i godi fel mater yn y cyfarfod diwethaf. O ganlyniad roedd CCYSAGC wedi cytuno i ysgrifennu at bob CYSAG a gofyn i ymdrech gwirioneddol gael ei wneud i anfon cynrychiolwyr i'r cyfarfodydd a bod y llythyr i'w ddwyn at sylw aelodau CYSAG. Yn yr un cyfarfod roedd CCYSAGC wedi trafod AG yn y Cwricwlwm 14 - 19 hefyd ac wedi gofyn bod llythyr i'w anfon at CYSAGau gyda llythyr a all gael ei anfon ymlaen at eu Cydlynnydd Rhwydwaith 14 - 19 lleol. Teimlai aelodau CCYSAGC y byddai llythyr oddi wrth CCYSAGC at Gydlynwyr Rhwydwaith 14 - 19 yn annog deialog a pherthynas rhyngddyn nhw a CYSAGau yn berthnasol o ystyried y cyfrifoldeb am y Rhwydweithiau 14 - 19 o ran cwricwlwm yr ysgol a chyfrifoldeb statudol y CYSAGau am fonitro'r ddarpariaeth a chyflwyno AG o fewn ysgolion. Awgrymodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG hefyd efallai y dymuna CYSAG wahodd Cydlynnydd y Rhwydwaith 14 - 19 i'w cyfarfod nesaf i drafod prosesau.

PENDERFYNWYD:-

- (a) *derbyn a nodi'r llythyrau oddi wrth y Gymdeithas, a*
- (b) *anfon y llythyr oddi wrth CCYSAGC ymlaen i'r Rhwydwaith Dysgu 14 – 19 ynghyd â gwahoddiad i Gydlynnydd y Rhwydwaith 14 – 19 fynychu cyfarfod nesaf CYSAG.*

(ch) Cynhadledd Genedlaethol gydag APADGOS

Rhoddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ddiweddiad llafar i'r aelodau ynghylch y cynigion ar gyfer y Gynhadledd Genedlaethol a oedd i fod i'w chynnal ym mis Hydref 2008. Hysbyswyd yr aelodau y byddai gwahoddiadau i'r gynhadledd yn cael eu hanfon drwy APADGOS yr wythnos honno i bob ysgol anfon dau gynrychiolydd. Byddai gwahoddiadau'n cael eu hanfon hefyd i Golegau AB a chyrrff allweddol gyda diddordebau priodol yn cynnwys y Ddraig Ffyni. Pwrpas y gynhadledd oedd codi ymwybyddiaeth o beth allai AG Ôl-16 fod a'r buddion i'r disgyblion ac annog ysgolion i roi amser priodol i AG yn y cwricwlwm. Byddai cyswllt fideo rhwng y ddau fan cyfarfod yn Sir y Fflint a Chaerdydd yn cael ei ddefnyddio a chyflwyniadau'n cael eu traddodi o'r ddau fan, yn cynnwys araith cyweirnod gan y Gweinidog. Byddai pob cynrychiolydd yn derbyn copïau o adnoddau a baratowyd yn arbennig ar gyfer AG Ôl-16 ac amrywiaeth o ddeunyddiau defnyddiol ac ysgogol eraill.

PENDERFYNWYD *derbyn yr adroddiad llafar gan yr Arolygydd/Ymgynghorydd AG ynghylch cynigion ar gyfer y Gynhadledd Genedlaethol gydag APADGOS.*

73 DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Atgoffodd y Cadeirydd yr aelodau fod cyfarfod nesaf CYSAG Sir Ddinbych wedi'i drefnu ar gyfer 10.00 a.m. ar ddydd Mawrth 7fed Hydref, 2008 yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Ffordd Wynnstay, Rhuthun. Rhoddodd yr Arolygydd/Ymgynghorydd wybod y gall y dyddiad gael ei newid yn anffodus a byddai'r aelodau'n cael gwybod y cyfle cyntaf posibl petai hynny'n digwydd.

Cyn terfyn y cyfarfod diolchodd y Cadeirydd i'r aelodau am eu presenoldeb a'u cyfraniadau at y drafodaeth ac fe'u gwahoddodd i gasglu copi o Newyddion AG a oedd ar gael i bob aelod o CYSAG. Roedd copïau o Lawlyfr CYSAG ar gael hefyd i'w casglu gan yr aelodau newydd. Cymerodd y Cadeirydd y cyfle hefyd i hysbysu'r aelodau y byddai Mrs. S. Collingbourne, Ysgrifennydd CCYSAGC yn gadael gyda hyn. Roedd hi'n falch o roi gwybod bod Tania Ap Siôn yn cymryd ei lle a dymunodd y gorau iddi yn y rôl honno. Yn olaf diolchodd y Cadeirydd i gyfieithydd y pwyllgor a Chlerc CYSAG am eu gwaith caled ac estynnwyd diolch arbennig hefyd i'r Arolygydd/Ymgynghorydd AG a chyflëwyd dymuniadau gorau iddo ar gyfer y daith i Uganda sydd ar ddod ganddo.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.55 a.m.

*****